

Satan's Evolving Role in the Bible and Jewish Thought

Yael Leibowitz

1 שמואל א פרק כט א ויקבצו פלשתים את-כל-מחניהם, אפקה; וישראל חנים, בעין אשר בידרעאל. ב וסרני פלשתים עברים, למאות ולאפים; וידוד ואנשיו, עברים באחרנה--עם-אכיש. ג ויאמרו שרי פלשתים, מה העברים האלה; ויאמר אכיש אל-שרי פלשתים, הלוא-זה דוד עבד שאול מלך-ישראל אשר היה אתי זה ימים או-זה שנים, ולא-מצאתי בו מאומה, מיום נפלו עד-היום הזה. ד ויקצפו עליו שרי פלשתים, ויאמרו לו שרי פלשתים השב את-האיש וישב אל-מקומו אשר הפקדתו שם, ולא-יגד עמנו במלחמה, ולא-יהיה לנו לשטן במלחמה; ובמה, יתרצה זה אל-אדניו--הלוא, בראשי האנשים ההם

4 But the princes of the Philistines were wroth with him; and the princes of the Philistines said unto him: 'Make the man return, that he may go back to his place where thou hast appointed him, and let him not go down with us to battle, lest in the battle he become an adversary to us; for wherewith should this fellow reconcile himself unto his lord? should it not be with the heads of these men?

2 מלכים א פרק ה טז וישלח שלמה, אל-חירם לאמר. יז אתה ידעת את-דוד אבי, כי לא יכל לבנות בית לשם יהוה אלהיו, מפני המלחמה, אשר סבבה--עד תת-יהוה אתם, תחת כפות רגלו (רגלי). יח ועתה, הניח יהוה אלהי לי מסביב: אין שטן, ואין פגע רע

18 But now the LORD my God hath given me rest on every side; there is neither adversary, nor evil occurrence

3 במדבר פרק כב כא ויקם בלעם בבקר, ויחבש את-אתנו; וילך, עם-שרי מואב. כב ויחר-אף אלהים, כי-הולך הוא, וייתיב מלאך יהוה בדרך, לשטן לו; והוא רכב על-אתנו, ושני נערי עמו. כג ותרא האתון את-מלאך יהוה נצב בדרך, וחרבו שלופה בידו, ותט האתון מן-הדרך, ותלך בשדה; ויך בלעם את-האתון, להטתה הדרך. כד ויעמד מלאך יהוה, במשעול הכרמים--גדר גדר, וגדר מזה, ויגדר מזה. כה ותרא האתון את-מלאך יהוה, ותלחץ אל-הקיר, ותלחץ את-רגל בלעם, אל-הקיר; ויסף, להכתה. כו וינסף מלאך-יהוה, עבור; ויעמד במקום צר, אשר אין-דרך לנטות ימין ושמאל. כז ותרא האתון את-מלאך יהוה, ותרכב תחת בלעם; ויחר-אף בלעם, ויך את-האתון במקל. כח ויפתח יהוה, את-פי האתון; ותאמר לבלעם, מה-עשיתי לך, כי הכיתני, זה שלש רגלים. כט ויאמר בלעם לאתון, כי התעללתי בך; לו יש-חרב ביד, כי עתה הרגתיך. ל ותאמר האתון אל-בלעם, הלוא אנכי אתנך אשר-רכבת עלי מעודך עד-היום הזה--ההסכן הסכנתי, לעשות לך כה; ויאמר, לא. לא ויגל יהוה, את-עיני בלעם, וירא את-מלאך יהוה נצב בדרך, וחרבו שלופה בידו; ויקד וישתחו, לאפיו. לב ויאמר אליו, מלאך יהוה, על-מה הכית את-אתנך, זה שלוש רגלים; הנה אנכי יצאתי לשטן, כי-ירט הדרך לנגדי. לג ותראני, האתון, ותט לפני, זה שלש רגלים; אולי נטתה מפני, כי עתה גם-אתנך הרגתי ואותה החייתי. לד ויאמר בלעם אל-מלאך יהוה, חטאתי--כי לא ידעת, כי אתה נצב לקראתי בדרך; ועתה אם-רע בעיניך, אשובה לי. לה ויאמר מלאך יהוה אל-בלעם, לך עם-האנשים, ואפס את-הדבר אשר-אדבר אליך, אתו תדבר; וילך בלעם, עם-שרי בלק

21 And Balaam rose up in the morning, and saddled his ass, and went with the princes of Moab. **22** And God's anger was kindled because he went; and the angel of the LORD placed himself in the way for an adversary against him.--Now he was riding upon his ass, and his two servants were with him.-- **23** And the ass saw the angel of the LORD standing in the way, with his sword drawn in his hand; and the ass turned aside out of the way, and went into the field; and Balaam smote the ass, to turn her into the way. **24** Then the angel of the LORD stood in a hollow way between the vineyards, a fence being on this side, and a fence on that side. **25** And the ass saw the angel of the LORD, and she thrust herself unto the wall, and crushed Balaam's foot against the wall; and he smote her again. **26** And the angel of the LORD went further, and stood in a narrow place, where was no way to turn either to the right hand or to the left. **27** And the ass saw the angel of the LORD, and she lay down under Balaam; and Balaam's anger was kindled, and he smote the ass with his staff. **28** And the LORD opened the mouth of the ass, and she said unto Balaam: 'What have I done unto thee, that thou hast smitten me these three times?' **29** And Balaam said unto the ass: 'Because thou hast mocked me; I would there were a sword in my hand, for now I had

Satan's Evolving Role in the Bible and Jewish Thought

Yael Leibowitz

killed thee.' **30** And the ass said unto Balaam: 'Am not I thine ass, upon which thou hast ridden all thy life long unto this day? was I ever wont to do so unto thee?' And he said: 'Nay.

(4) דברי הימים א פרק כא א ויעמד שטן על ישראל; ויסת, את-דויד, למנות, את-ישראל. ב ויאמר דויד אל-יואב, ואל-שרי העם, לכו ספרו את-ישראל, מבאר שבע ועד-דן; והביאו אלי, ואדעה את-מספרם. ג ויאמר יואב, יוסף יהוה על-עמו כהם מאה פעמים--הלא אדני המלך, כלם לאדני לעבדים; למה יבקש זאת אדני, למה יהיה לאשמה לישראל. ד ודבר-המלך, חזק על-יואב; ויצא יואב, ויתהלך בכל-ישראל, ויבא, וירושלם. ה ויתן יואב את-מספר מפקד-העם, אל-דויד; ויהי כל-ישראל אלף אלפים ומאה אלף איש, שלף חרב, ויהודה, ארבע מאות ושבעים אלף איש שלף חרב. ו ולוי, ובנמן, לא פקד, בתוכם: כי-נתעב דבר-המלך, את-יואב. ז וירע בעיני האלהים, על-הדבר הזה; ויך את-ישראל. {ס} ח ויאמר דויד, אל-האלהים, חטאתי מאד, אשר עשיתי את-הדבר הזה; ועתה, העבר-נא את-עוון עבדך, כי נסבלתי, מאד. {פ} ט וידבר יהוה אל-גד, חזה דויד לאמר. י לך ודברת אל-דויד לאמר, כה אמר יהוה, שלוש, אני נטה עליך: בחר-לך אחת מהנה, ואעשה-לך. יא ויבא גד, אל-דויד; ויאמר לו כה-אמר יהוה, קבל-לך. יב אם-שלוש שנים רעב, ואם-שלושה חדשים נספה מפני-צריך וחרב אויבך למשגת, ואם-שלושת ימים חרב יהוה ודבר בארץ, ומלאך יהוה משחית בכל-גבול ישראל: ועתה ראה, מה-אשיב את-שלחי דבר. {ס} יג ויאמר דויד אל-גד, צר-לי מאד; אפלה-נא ביד-יהוה, כי-רבים רחמיו מאד, וביד-אדם, אל-אפל. יד ויתן יהוה דבר, בישראל; ויפל, מישראל, שבעים אלף, איש

1 And Satan stood up against Israel, and moved David to number Israel.

(5) שמואל ב פרק כד א ויסף, אף-יהוה, לחרות, בישראל; ויסת את-דוד בהם לאמר, לך מנה את-ישראל ואת-יהודה. ב ויאמר המלך אל-יואב שר-החיל אשר-אתו, שוט-נא בכל-שבטי ישראל מן ועד-באר שבע, ופקדו, את-העם; וידעתי, את מספר העם

1 And again the anger of the LORD was kindled against Israel, and He moved David against them, saying: 'Go, number Israel and Judah.

(6) זכריה פרק ג א ויראני, את-הוושע הכהן הגדול, עמד, לפני מלאך יהוה; והשטן עמד על-ימינו, לשטנו. ב ויאמר יהוה אל-השטן, יגער יהוה בך השטן, ויגער יהוה בך, הבחר בירושלם; הלוא זה אוד, מצל מאש. ג ויהושע, היה לבש בגדים צואים; ועמד, לפני המלאך. ד ויען ויאמר, אל-העמדים לפניו לאמר, הסירו הבגדים הצואים, מעלי; ויאמר אליו, ראה העברתי מעליך עונך, והלבש אתך, מחלצות. ה ואמר, ישימו ציני טהור על-ראשו; וישימו הצניף הטהור על-ראשו, וילבשהו בגדים, ומלאך יהוה, עמד. ו ויעד מלאך יהוה, ביהושע לאמר. ז כה-אמר יהוה צבאות, אם-בדרכי תלך ואם את-משמרותי תשמר, וגם-אתה תדון את-ביתי, וגם תשמר את-חצרי--ונתתי לך מהלכים, בין העמדים האלה. ח שמע-נא יהושע הכהן הגדול, אתה ורעיך הנישבים לפניך--כי-אנשי מופת, המה: כי-הנני מביא את-עבדי, צמח. ט כי הנה האבן, אשר נתתי לפני יהושע--על-אבן אחת, שבעה עינים; הנני מפתח פתחה, נאם יהוה צבאות, ומשתי את-עון הארץ-הזאת, ביום אחד. י ביום ההוא, נאם יהוה צבאות, תקראו, איש לרעהו--אל-תחת גפן, ואל-תחת תאנה

1 And he showed me Joshua the high priest standing before the angel of the LORD, and Satan standing at his right hand to accuse him. 2 And the LORD said unto Satan: 'The LORD rebuke thee, O Satan, yea, the LORD that hath chosen Jerusalem rebuke thee; is not this man a brand plucked out of the fire?' 3 Now Joshua was clothed with filthy garments, and stood before the angel. 4 And he answered and spoke unto those that stood before him, saying: 'Take the filthy garments from off him.' And unto him he said: 'Behold, I cause thine iniquity to pass from thee, and I will clothe thee with robes.' 5 And I said: 'Let them set a fair mitre upon his head.' So they set a fair mitre upon his head, and clothed him with garments; and the angel of the LORD stood by. 6 And the angel of the LORD forewarned Joshua, saying: 7 'Thus saith the LORD of hosts: If thou wilt walk in My ways, and if thou wilt keep My charge, and wilt also judge My house, and wilt also keep My courts, then I will give thee free access among these that stand by. 8 Hear now, O Joshua the high priest, thou and thy fellows that sit before thee; for they are men that are a sign; for, behold, I

Satan's Evolving Role in the Bible and Jewish Thought

Yael Leibowitz

will bring forth My servant the Shoot. 9 For behold the stone that I have laid before Joshua; upon one stone are seven facets; behold, I will engrave the graving thereof, saith the LORD of hosts: And I will remove the iniquity of that land in one day. 10 In that day, saith the LORD of hosts, shall ye call every man his neighbour under the vine and under the fig-tree.

Iraq Museum : The bowl contains the Biblical verses Ex 15:14-17, Zech 3:2, Prov 30:17

(7 איוב פרק א א איש הָיָה בְּאֶרֶץ-עוּץ, אִיּוֹב שְׁמוֹ; וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא, תָם וְיָשָׁר וְיָרָא אֱלֹהִים--וְסָר מִרָע. ב. וַיִּזְלְדוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים, וְשְׁלוֹשׁ בָּנוֹת. ג. וַיְהִי מִקְנֵהוּ שִׁבְעַת אֲלָפֵי-צֹאן וּשְׁלֹשַׁת אֲלָפֵי גַמְלִים, וְחֲמִשׁ מֵאוֹת צֶמֶד-בָּקָר וְחֲמִשׁ מֵאוֹת אֲתוֹנוֹת, וְעֶבְדָּה, רַבָּה מְאֹד; וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא, גָּדוֹל מִכָּל-בְּנֵי-קֶדֶם. ד. וְהָלְכוּ בְנָיו וַעֲשׂוּ מִשְׁתָּה, בֵּית אִישׁ יוֹמוֹ; וְשָׁלְחוּ, וְקִרְאוּ לְשִׁלְשֵׁת אַחֲיֵיהֶם, לְאָכַל וּלְשִׁתוֹת, עִמָּהֶם. ה. וַיְהִי כִי הִקִּיפוּ יְמֵי הַמִּשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח אִיּוֹב וַיְקַדְּשֵׁם, וְהִשְׁכִּים בְּבָקָר וְהִעֲלָה עֹלוֹת מִסְפָּר כָּל־כִּי אָמַר אִיּוֹב, אֹלֵי חָטָאֵהוּ בְנֵי וַבְּרַכּוּ אֱלֹהִים בְּלִבְבָם: כָּכָה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב, כָּל-הַיָּמִים. ו. וַיְהִי הַיּוֹם--וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים, לְהִתְיַצֵּב עַל-יְהוָה; וַיָּבֹאוּ גַם-הַשָּׁטָן, בְּתוֹכָם. ז. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-הַשָּׁטָן, מֵאֵין תָּבֹא; וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת-יְהוָה, וַיֹּאמֶר, מִשׁוּט בְּאֶרֶץ, וּמִהֲתֵהֵלֶךְ בָּהּ. ח. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-הַשָּׁטָן, הַשְׁמַת לְבָבְךָ עַל-עַבְדִּי אִיּוֹב: כִּי אֵין כָּמֹהוּ בְּאֶרֶץ, אִישׁ תָּם וְיָשָׁר יָרָא אֱלֹהִים וְסָר מִרָע. ט. וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת-יְהוָה, וַיֹּאמֶר: הַחֲנַם, יָרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים. י. הֲלֹא-אֵת (אֲתָה) שָׁכַתְּ בַּעֲדוֹ וּבַעַד-בֵּיתוֹ, וּבַעַד כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ--מִסָּבִיב: מַעֲשֶׂה יָדָיו בְּרַכָּתְךָ, וּמִקְנֵהוּ פָּרָץ בְּאֶרֶץ. יא. וְאוֹלָם שָׁלַח-נָא יָדְךָ, וּגַע בְּכָל-אֲשֶׁר-לוֹ--אִם-לֹא עַל-פְּנֵיךָ, וַיִּבְרַךְךָ. יב. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-הַשָּׁטָן, הִנֵּה כָל-אֲשֶׁר-לוֹ בְּיָדְךָ--רַק אֲלֵיו, אֶל-תִּשְׁלַח יָדְךָ; וַיֵּצֵא, הַשָּׁטָן, מִעַם, פְּנֵי יְהוָה

1 There was a man in the land of Uz, whose name was Job; and that man was whole-hearted and upright, and one that feared God, and shunned evil. 2 And there were born unto him seven sons and three daughters. 3 His possessions also were seven thousand sheep, and three thousand camels, and five hundred yoke of oxen, and five hundred she-asses, and a very great household; so that this man was the greatest of all the children of the east. 4 And his sons used to go and hold a feast in the house of each one upon his day; and they would send and invite their three sisters to eat and to drink with them. 5 And it

Satan's Evolving Role in the Bible and Jewish Thought

Yael Leibowitz

was so, when the days of their feasting were gone about, that Job sent and sanctified them, and rose up early in the morning, and offered burnt-offerings according to the number of them all; for Job said: 'It may be that my sons have sinned, and blasphemed God in their hearts.' Thus did Job continually. 6 Now it fell upon a day, that the sons of God came to present themselves before the LORD, and Satan came also among them. 7 And the LORD said unto Satan: 'Whence comest thou?' Then Satan answered the LORD, and said: 'From going to and fro in the earth, and from walking up and down in it.' 8 And the LORD said unto Satan: 'Hast thou considered My servant Job, that there is none like him in the earth, a whole-hearted and an upright man, one that feareth God, and shunneth evil?' 9 Then Satan answered the LORD, and said: 'Doth Job fear God for nought? 10 Hast not Thou made a hedge about him, and about his house, and about all that he hath, on every side? Thou hast blessed the work of his hands, and his possessions are increased in the land. 11 But put forth Thy hand now, and touch all that he hath, surely he will blaspheme Thee to Thy face.' 12 And the LORD said unto Satan: 'Behold, all that he hath is in thy power; only upon himself put not forth thy hand.' So Satan went forth from the presence of the LORD.

8) בראשית פרק ו א ויהי כִּי-הָחַל הָאָדָם, לָרֵב עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה; וּבָנוּת, יִלְדוּ לָהֶם. ב. וַיִּרְאוּ בְנֵי-הָאֱלֹהִים אֶת-בָּנוֹת הָאָדָם, כִּי טֹבֹת הָנָּה; וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים, מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ. ג. וַיֹּאמֶר יְהוָה, לֹא-יֵדוּן רוּחֵי בָאָדָם לְעֹלָם, בְּשִׁגְמוֹ, הוּא בָשָׂר; וְהָיוּ יָמָיו, מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה. ד. הַנְּפִלִים הָיוּ בְּאֶרֶץ, בְּיָמֵים הָהֵם, וְגַם אַחֲרֵי-כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶל-בָּנוֹת הָאָדָם, וַיִּלְדוּ לָהֶם: הֵמָּה הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם, אֲנָשֵׁי הַשָּׁמַיִם

1 And it came to pass, when men began to multiply on the face of the earth, and daughters were born unto them, 2 that the sons of God saw the daughters of men that they were fair; and they took them wives, whomsoever they chose. 3 And the LORD said: 'My spirit shall not abide in man for ever, for that he also is flesh; therefore shall his days be a hundred and twenty years.' 4 The Nephilim were in the earth in those days, and also after that, when the sons of God came in unto the daughters of men, and they bore children to them; the same were the mighty men that were of old, the men of renown

9)

But now the giants who were begotten by the spiritual and flesh-
They will call them evil spirits on the earth,
For their dwelling will be on the earth.
The spirits that have gone forth from the body of their flesh are evil spirits,
For from humans they came into being, and from the holy watchers was the origin of their creation.
Evil spirits they will be on the earth, and evil spirits they will be called.
The spirits of the heaven, in heaven is their dwelling;
But the spirits begotten on the earth, on the earth is their dwelling.

And the spirits of the giants consume, do violence, make desolate, and attack and wrestle and hurl upon the earth and make races. They eat nothing but abstain from food and are thirsty and smite. These spirits (will) rise up against the sons of men and against women, for they have come forth from them.

From the day of the slaughter and destruction and death of the giants, from the soul of whose flesh the spirits are proceeding, they are making desolate without (incurring) judgment. Thus they will make desolate until the day of the consummation of the great judgments, when the great age will be consummated. It will be consummated all at once.

(1 Enoch 15:8-16:1)

Satan's Evolving Role in the Bible and Jewish Thought

Yael Leibowitz

10)

And Uriel said to me: "The spirits of the angels who were promiscuous with the women will stand here; and they, assuming many forms, made men unclean and will lead men astray so that they sacrifice to demons as gods –[that is,] until the great judgment day on which they will be judged so that an end will be made of them.

(1 Enoch 19:1)

11)

And it came to pass in the seventh week, in its first year, in the first month, in that Jubilee, on the twelfth of that month, that words came in heaven concerning Abraham that he was faithful in everything which was told him and he loved the Lord and was faithful in all affliction. And Prince Mastema came and he said before God, "Behold, Abraham loves Isaac, his son. And he is more pleased with him than everything. Tell him to offer him (as) a burnt offering upon the altar. And you will see whether he will do this thing. And You will know whether he is faithful in everything in which you test him."

And the Lord was aware that Abraham was faithful in all of his afflictions because He tested him with his land, and with famine. And He tested him with the wealth of kings. And He tested him again with his wife, when she was taken from him, and with circumcision. And He tested him with Ishmael and with Hagar, his maidservant, when he sent them away. And in everything in which He tested him, he was found faithful. And his soul was not impatient. And he was not slow to act because he was faithful and a lover of the Lord.

And the Lord said to him, "Abraham, Abraham."....and Prince Mastema was shamed...and Abraham lifted up his eyes and saw a ram was caught in the thicket...

(Book of Jubilees 17:15-18:12)

12)

כיוצא בו (רות ג:יג) חי ה' שכבי עד הבקר. לפי שהיה יצר הרע יושב ומצער כל הלילה, ואומר: אתה פנוי ומבקש אשה, והיא פנויה ומבקשת איש! מלמד שהאשה נקנית בבעילה: עמוד ובוא אליה ותהי לך לאשה! נשבע ליצרו הרע: חי ה' אם אגענה! ולאשה אמר: שכבי עד הבקר.

Along those same lines: "As the Lord lives! Lie down until morning" - because his Evil Yetzer sat and importuned him the entire night. It said to him: "You are unmarried and you want a woman, and she is unmarried and she wants a man (teaching that a wife is acquired by sexual intercourse). So go and have intercourse with her, and she will be your wife." He took an oath against his Evil Yetzer. "As the Lord lives!" I shall not touch her; and to the woman he said "Lie down until morning"

Sifre Num 88:88

15)

תנא דבי ר' ישמעאל בני אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש

Satan's Evolving Role in the Bible and Jewish Thought

Yael Leibowitz

The school of Rav Ishmael taught: If the repulsive one assails you- lead him to the study hall

B Kiddushin 30b, Sukkah 52b